

IND-werkinstructie nr. 2005/22 (AUB)

Aan   Procesdirecteuren IND
                  c.c. HDVB

Van   Hoofddirecteur IND

Datum   1 juli 2005
Vindplaats   Quest : trefwoord "1F", objecttype "werkinstructie"

Onderwerp   Procedurele aspecten van artikel 1F Vluchtelingenverdrag

Inleiding

De Staatssecretaris van Justitie heeft in de brief van 28 november 1997 aan de voorzitter van de Tweede Kamer de uitgangspunten neergelegd van het beleid aangaande het uitsluitingsartikel 1F van het Vluchtelingenverdrag (TK 1997-1998, 19637, nr. 295). Dit artikel ziet onder meer op personen ten aanzien van wie ernstige redenen bestaan te veronderstellen dat zij zich schuldig hebben gemaakt aan oorlogsmisdrijven, misdrijven tegen de menselijkheid en/of ernstige niet-politieke misdrijven.

In deze interne werkinstructie worden de procedurele aspecten van artikel 1F uiteengezet. Hierbij wordt benadrukt dat het voor een snelle en zorgvuldige besluitvorming van belang is dat de 1F-indicaties in een zo vroeg mogelijk stadium worden gesignaleerd en in een nader gehoor aan de orde komen, bij voorkeur in de aanmeldcentrum (AC) procedure. Bij deze werkinstructie zijn bijlagen gevoegd met daarin onder meer definities van begrippen en indicatoren die van belang zijn voor het bepalen van de reikwijdte en toepasbaarheid van artikel 1F.

Deze werkinstructie vervangt IND-werkinstructie 256 en vormt verder een aanvulling op de procedurele aspecten van de brief van 28 november 1997 en van de tekst in C3/10.14 en C1/4.6.4 Vreemdelingscirculaire (Vc).

Inhoud Werkinstructie

1. Procedure in het AC

a. Artikel 30 Vreemdelingenwet en artikel 1F

Indien een aanvraag op de imperatieve afwijzingsgronden van artikel 30 Vreemdelingenwet kan worden afgewezen, behandelt het AC deze aanvraag als te doen gebruikelijk op grond van dit artikel.

Indien er evenwel aanwijzingen zijn dat artikel 1F mogelijk van toepassing is, en de aanvraag wordt afgedaan op de imperatieve afwijzingsgronden van artikel 30 Vreemdelingenwet, dient hiervan de volgende aantekening te worden gemaakt in INDIS (in het VS, onder basisregistratie, wijzig, opmerkingen): *"Bij aanvraag betrokkene, contact opnemen met unit 1F"*. Daarnaast dient, indien de aanvraag wordt afgewezen op grond van artikel 30, onder a of d, het verantwoordelijke of ontvangende land op de hoogte te worden gesteld van aanwijzingen dat artikel 1F mogelijk van toepassing is.

b. Wanneer nader gehoor op 1F-aspecten in AC

Indien tijdens het eerste of nader gehoor blijkt dat de aanvraag niet op grond van artikel 30 Vreemdelingenwet kan worden afgewezen en er indicaties bestaan dat artikel 1F mogelijk van toepassing is, dient betrokkene indien mogelijk in het AC nader te worden gehoord op 1F-aspecten. Voordat hiertoe wordt overgegaan, dient de betreffende AC-medewerker eerst contact op te nemen met het betreffende landenaanspreekpunt van de unit 1F, zoals die staat vermeld op intranetsite van de unit 1F (zie onder Asiel). Het landenaanspreekpunt van de unit 1F geeft in een interne memo de 1F-indicaties en de relevante vragen aan voor het nader gehoor in het AC. Aan de hand van deze vragen zal zoveel mogelijk twijfel omtrent de 1F-indicaties moeten worden weggenomen.

Voor informatie over 1F-indicaties en relevante vragen voor het eerste en nader gehoor wordt verder verwezen naar het bepaalde onder 3. Deze vragen zijn ook opgenomen in de gehoormacro van WIDS (zie onder algemene gehoorbouwstenen, detailvragen, artikel 1F).

Het rapport van nader gehoor dient een historisch (chronologisch) overzicht te bevatten van de werkzaamheden/ activiteiten, rangen, functies, handelingen en dergelijke van betrokkene. Na ontvangst van de aanvullingen en correcties op het rapport van nader gehoor zal in overleg met de unit 1F worden beoordeeld of er voldoende aanwijzingen zijn dat artikel 1F (mogelijk) van toepassing is. Indien dit het geval is, wordt een overdrachtsbrief verzonden naar de gemachtigde (bijlage 5) en wordt het dossier van betrokkene ter verdere behandeling toegezonden aan de unit 1F. Dit gebeurt door middel van een overdrachtsformat voor de unit 1F (bijlage 5).

Voor het AC Schiphol geldt een bijzondere procedure voor de vrijheidsontnemende maatregel ex artikel 6 Vreemdelingenwet, indien er sprake is van een vreemdeling met 1F-indicaties. Hiervoor wordt verwezen naar C3/12.3.3.1, onder h, Vc.

c. Wanneer doorverwijzen naar het behandelkantoor voor (aanvullend) nader gehoor op 1F-aspecten

Indien in het AC blijkt dat de aanvraag niet op grond van artikel 30 Vreemdelingenwet kan worden afgewezen en er indicaties bestaan dat artikel 1F mogelijk van toepassing is, kan er aanleiding zijn om de zaak voor een (aanvullend) nader gehoor op 1F-aspecten door te zenden naar het behandelkantoor. Dit kan het geval zijn indien pas tijdens het nader gehoor in het AC blijkt dat er sprake is van 1F-indicaties en het niet mogelijk is om tijdens dit nader gehoor hier nader op in te gaan. Voordat hiertoe wordt besloten, dient de betreffende AC-medewerker eerst contact op te nemen met het betreffende landenaanspreekpunt van de unit 1F, zoals die staat vermeld op intranetsite van de unit 1F (zie onder Asiel). Indien in samenspraak met de unit 1F wordt besloten om het (aanvullend) nader gehoor in het behandelkantoor te laten plaatsvinden, geeft het landenaanspreekpunt van de unit 1F in een interne memo de 1F-indicaties en de relevante vragen voor het nader gehoor aan.

Voor informatie over 1F-indicaties en relevante vragen voor het eerste en nader gehoor wordt verder verwezen naar 3. Deze vragen zijn ook opgenomen in de gehoormacro van WIDS (zie onder algemene gehoorbouwstenen, detailvragen, artikel 1F).

2. Procedure in het behandelkantoor

a. Artikel 30 Vreemdelingenwet en artikel 1F

Indien er aanwijzingen zijn dat artikel 1F mogelijk van toepassing is, en de aanvraag wordt afgedaan op de imperatieve afwijzingsgronden van artikel 30 Vreemdelingenwet, wordt verwezen naar de procedure zoals weergegeven onder 1a.

b. Wanneer (aanvullend) nader gehoor op 1F-aspecten in het behandelkantoor

Ten aanzien van zaken die vanuit het AC zijn doorverwezen naar het behandelkantoor voor een (aanvullend) nader gehoor op 1F-aspecten (zie onder 1c), dient dit nader gehoor in een zo vroeg mogelijk stadium plaats te vinden, teneinde de besluitvorming niet onnodig te vertragen. Aan de hand van de in het interne memo aangegeven vragen zal zoveel mogelijk twijfel omtrent de 1F-indicaties moeten worden weggenomen.

Indien eerst in het behandelkantoor blijkt dat de aanvraag niet op grond van artikel 30 Vreemdelingenwet kan worden afgewezen en er indicaties bestaan dat artikel 1F mogelijk van toepassing is, kan er ook aanleiding zijn om betrokkene in het behandelkantoor (aanvullend) nader te horen op 1F-aspecten. Ook in deze zaken dient het nader gehoor in een zo vroeg mogelijk stadium plaats te vinden. Voordat hiertoe wordt besloten, dient eerst contact te worden opgenomen met de unit 1F. Hiertoe kan een voorlegformat (bijlage 5) worden gemaïld aan de formatbox van de unit 1F (zie onder Asiel, AC Schiphol, Format 1F). In geval van spoed, bijvoorbeeld tijdens een gehoor, kan direct contact worden opgenomen met het betreffende landenaanspreekpunt van de unit 1F, zoals die staat vermeld op intranetsite van de unit 1F (zie onder Asiel). Indien in samenspraak met de unit 1F wordt besloten om het (aanvullend) nader gehoor in het behandelkantoor te laten plaatsvinden, geeft het landenaanspreekpunt van de unit 1F in een interne memo de 1F-indicaties en de relevante vragen voor het nader gehoor aan. Aan de hand van deze vragen zal zoveel mogelijk twijfel omtrent de 1F-indicaties moeten worden weggenomen.

Voor informatie over 1F-indicaties en relevante vragen voor het eerste en nader gehoor wordt verder verwezen naar het bepaalde onder 3. Deze vragen zijn ook opgenomen in de gehoormacro van WIDS (zie onder algemene gehoorbouwstenen, detailvragen, artikel 1F).

Het rapport van nader gehoor dient een historisch (chronologisch) overzicht te bevatten van de werkzaamheden/activiteiten, rangen, functies, handelingen en dergelijke van betrokkene. Na ontvangst van de aanvullingen en correcties op het rapport van nader gehoor zal in overleg met de unit 1F worden beoordeeld of er voldoende aanwijzingen zijn dat artikel 1F (mogelijk) van toepassing is. Indien dit het geval is, wordt een overdrachtsbrief verzonden naar de gemachtigde (bijlage 5) en wordt het dossier van betrokkene ter verdere behandeling toegezonden aan de unit 1F. Dit gebeurt door middel van een overdrachtsformat voor de unit 1F (bijlage 5).

3. 1F-indicaties en relevante vragen voor gehoor

Een indicatie dat artikel 1F mogelijk van toepassing is wordt gevormd door verklaringen van betrokkene of door informatie uit andere bron. Hierbij moet ook gedacht worden aan de verklaringen van betrokkene tijdens het eerste gehoor, met name de verklaringen die betrekking hebben op diens werkzaamheden. Iedere functie waarbij betrokkene serieus verdacht kan worden van betrokkenheid bij schendingen van mensenrechten, is in beginsel een indicatie dat artikel 1F van

toepassing kan zijn. De interne indicatorenlijst 1F-zaken (bijlage 4) is van belang bij het signaleren van 1F-indicaties.

Om twijfel omtrent de 1F-indicaties zoveel mogelijk weg te nemen, is het van belang dat bepaalde vragen en elementen in het gehoor met de vreemdeling aan de orde komen. Hierbij moet allereerst gedacht worden aan een historisch (chronologisch) overzicht van de werkzaamheden, rangen en functies van betrokkene. Behalve in het nader gehoor, dient dit waar mogelijk ook al in het eerste gehoor aan bod te komen.

Daarbij zijn de volgende vragen van belang voor het eerste en het nader gehoor.

- Bent u werkzaam geweest voor een onderdeel van een regerings- of overheidsorgaan, bijvoorbeeld van het leger, de veiligheidsdienst of de politie dan wel voor een ministerie of ander overheidsorgaan? Voor welk onderdeel heeft u gewerkt?
- In welke periode bent u werkzaam geweest voor het betreffende overheidsorgaan/ onderdeel?
- Wat was precies de naamgeving van het dienstonderdeel/ deel van de groepering waar u actief voor was (bijvoorbeeld namen of nummers van regimenten en legerkorpsen, ook in de landstaal)?
- Wat was uw functie(inhoud) (taken, werkzaamheden, bevoegdheden, verantwoordelijkheden) binnen de organisatie/ dienstonderdeel/ groepering;?
- Wat waren uw rangen en bevorderingen (inclusief benaming in de landstaal, jaar en reden van bevordering) binnen de organisatie/ dienstonderdeel/ groepering en waar (in welke plaats en district/ provincie) was u op welke moment werkzaam?

De volgende vragen zijn van belang voor het nader gehoor.

- Was u in kwestie actief en bewust lid van en/ of werkzaam bij de organisatie/ dienstonderdeel/ groepering, en zo ja, hoe?
- Hoe zag de hiërarchische structuur van de organisatie/ dienstonderdeel/ groepering eruit?
- Waarom bent u in dienst getreden bij en/ of lid geworden van de organisatie/ dienstonderdeel/ groepering?
- Bent u getuige geweest van het - door de organisatie/ dienstonderdeel/ groepering waarvoor u actief was - mishandelen, martelen en/ of doden van tegenstanders?
- Was u ermee bekend dat door de organisatie/ dienstonderdeel/ groepering waarvoor u actief was dergelijke handelingen gepleegd werden?
- Zo nee, heeft u enige inspanning gedaan om te weten te komen dat de organisatie/ dienstonderdeel/ groepering waarvoor u actief was dergelijke handelingen pleegde?

- Bent u (tijdens de uitoefening van uw functie) betrokken geweest bij het mishandelen, martelen en/ of doden van mensen, en zo ja, op welke wijze?
- Heeft u dergelijke handelingen persoonlijk gepleegd, en zo ja, in welke periode?
- Bent u bij dergelijke handelingen aanwezig geweest, en zo ja, in welke periode?
- Zijn dergelijke handelingen onder uw verantwoordelijkheid als meerdere (leidinggevende en/ of opdrachtgever) gepleegd, en zo ja, in welke periode?
- Aan wie gaf u leiding en/ of opdrachten?
- Met welke meerdere(n) had u te maken?
- Had u de mogelijkheid de handelingen te voorkomen of u ervan (bij de eerste mogelijkheid daartoe) te distantiëren? Zo nee, waarom niet?

- Heeft u (para) militaire of terroristische handelingen verricht?
- In welke periode hebben deze handelingen plaatsgevonden?

- Heeft u criminele antecedenten in het land van herkomst, dan wel in een derde land zijnde niet Nederland?
- Zo ja, wat voor soort misdrijf heeft u gepleegd?
- Wanneer heeft u dit misdrijf gepleegd?
- Bent u hiervoor veroordeeld?

Voor nadere relevante vragen kan de unit 1F worden benaderd.

4. Verdere behandeling door unit 1F

Het toezenden van een zaak aan de unit 1F geschiedt in beginsel na afronding van het (aanvullend) nader gehoor met specifieke aandacht voor 1F-aspecten. Indien nodig vindt er een aanvullend nader gehoor plaats door gespecialiseerde contactambtenaren van de unit 1F. De unit 1F beoordeelt verder of nadere informatie nodig is, zoals informatie over de organisatie waartoe betrokkene heeft behoord. Hiertoe kan gebruik gemaakt worden van de bij de IND aanwezige informatie, maar ook van informatie afkomstig van of verkregen via bijvoorbeeld het ministerie van Buitenlandse Zaken of andere hiertoe geëigende instanties.

Indien artikel 1F van toepassing is, worden het voornemen en de beschikking opgesteld door de unit 1F. Voor het beleid inzake de bewijslast en -maatstaf wordt verwezen naar C1/5.13.3.3 Vc.

In alle gevallen waarin artikel 1F van toepassing is wordt het Openbaar Ministerie hiervan in kennis gesteld, met het verzoek om te bezien of er redenen aanwezig zijn om over te gaan tot strafrechtelijke vervolging. Hiervoor zijn getuigenissen van belang. In dit kader wordt verwezen naar C3/10.15 Vc inzake getuigen van oorlogsmisdrijven en misdrijven tegen de menselijkheid.

Kort weergegeven is de toetsing als volgt:

Na toetsing aan artikel 30 Vreemdelingenwet wordt eerst bezien of er ernstige redenen zijn om te veronderstellen dat de asielzoeker zich schuldig heeft gemaakt aan een misdrijf in de zin van artikel 1F Vluchtelingenverdrag. Zo ja, dan dient de aanvraag te worden afgewezen op grond van artikel 31, eerste lid, juncto tweede lid, onder k, Vreemdelingenwet. Zo nee, dan wordt bezien of de asielzoeker behoort tot de categorieën van artikel 29, eerste lid, Vreemdelingenwet en of er andere redenen zijn op grond van artikel 31 Vreemdelingenwet waarom de aanvraag moet worden afgewezen.

Indien uit het 1F-onderzoek is geconcludeerd dat artikel 1F niet van toepassing is, wordt dit in het dossier aangetekend.

5. Procedure bij gezinsleden

Indien een asielzoeker op zelfstandige gronden in aanmerking komt voor een verblijfsvergunning asiel kunnen er aanwijzingen zijn dat artikel 1F mogelijk van toepassing is op een gezinslid in het buitenland, indien deze een verblijfsvergunning zou aanvragen in Nederland. Indien er sprake is van dergelijke aanwijzingen, dient hiervan de volgende aantekening te worden gemaakt in INDIS (in het VS, onder basisregistratie, wijzig, opmerkingen): *“Bij aanvraag betreffende gezinslid (naam), contact opnemen met unit 1F”*.

Indien de aanvraagprocedure van een vreemdeling aan wie mogelijk artikel 1F wordt tegengeworpen gelijktijdig loopt met de procedure van gezinsleden van deze vreemdeling, dienen in beginsel al deze procedures te worden samengevoegd in afwachting van de beslissing of aan de betreffende vreemdeling daadwerkelijk artikel 1F wordt tegengeworpen. Voor het beleid inzake de gezinsleden van een vreemdeling aan wie artikel 1F wordt tegengeworpen wordt verwezen naar C1/4.6.4 Vc.

6. Procedure bij personen die een aanvraag voor een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd indienen

Indien een vreemdeling een aanvraag tot het verlenen van een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd indient, dient te worden beoordeeld of de eerder verleende verblijfsvergunning mogelijk op onjuiste gronden is verleend en deze kan worden ingetrokken op grond van het feit dat artikel 1F van toepassing is.

Voor informatie over 1F-indicaties wordt verder verwezen naar het bepaalde onder 3 en naar de interne indicatorenlijst (bijlage 4).

Om te beoordelen of artikel 1F mogelijk van toepassing is, dient contact te worden opgenomen met de unit 1F. Hiertoe kan een voorlegformat (bijlage 5) worden gemaïld aan de formatbox van de unit 1F (zie onder Asiel, AC Schiphol, Format 1F). In geval van spoed, bijvoorbeeld tijdens een gehoor, kan direct contact worden opgenomen met het betreffende landenaanspreekpunt van de unit 1F, zoals die staat vermeld op intranetsite van de unit 1F (zie onder Asiel).

Indien in overleg met de unit 1F wordt geconcludeerd dat er voldoende aanwijzingen zijn dat artikel 1F (mogelijk) van toepassing is, wordt een overdrachtsbrief verzonden naar de gemachtigde (bijlage 5) en wordt het dossier van betrokkene ter verdere behandeling toegezonden aan de unit 1F. Dit gebeurt door middel van een overdrachtsformat voor de unit 1F (bijlage 5). Voor het overige wordt verwezen naar de procedure zoals weergegeven onder 4.

Bij de intrekking van de verblijfsvergunning op grond van het feit dat artikel 1F van toepassing is, dient eveneens te worden beoordeeld of de verblijfsvergunning van bijbehorende gezinsleden kan worden ingetrokken.

7. Procedure bij personen die een naturalisatieaanvraag indienen

Indien een vreemdeling een naturalisatieaanvraag indient, dient te worden beoordeeld of de eerder verleende verblijfsvergunning mogelijk op onjuiste gronden is verleend en deze kan worden ingetrokken op grond van het feit dat artikel 1F van toepassing is. Dit gebeurt nadat de naturalisatieaanvraag is opgevoerd en alvorens die aanvraag wordt beoordeeld.

De unit 1F voert de beoordeling of er sprake is van 1F-indicaties binnen uiterlijk vijf werkdagen uit. Voor de te beoordelen zaken gebruikt de unit 1F de interne indicatorenlijst (bijlage 4) als leidraad.

Indien de unit 1F in een bepaalde zaak nader onderzoek nodig acht om te kunnen bepalen of artikel 1F van toepassing is, wordt het fysieke dossier opgevraagd. De unit 1F stelt de gemeente en betrokkene schriftelijk op de hoogte van het ingestelde nader onderzoek en de mogelijke duur ervan.

Indien in een zaak de verblijfsvergunning door de unit 1F per beschikking wordt ingetrokken, wordt de zaak teruggezonden naar de unit naturalisatie, die de naturalisatieaanvraag daarna afwijst. Indien uit het 1F-onderzoek is geconcludeerd dat artikel 1F niet van toepassing is, wordt dit in het dossier aangetekend en het dossier ter verdere behandeling doorgestuurd naar de unit Naturalisatie.

Bij de intrekking van de verblijfsvergunning op grond van het feit dat artikel 1F van toepassing is, dient eveneens te worden beoordeeld of de verblijfsvergunning van bijbehorende gezinsleden kan worden ingetrokken.

Tot slot

Ter informatie zijn bij deze werkinstructie vijf voor de uitvoering van belang zijnde bijlagen bijgevoegd. Het betreft hier allereerst de definities van misdrijven tegen de vrede, oorlogsmisdrijven en misdrijven tegen de menselijkheid zoals weergegeven in het Neurenberg-Handvest van 1945 (bijlage 1), de definities van oorlogsmisdrijven en misdrijven tegen de menselijkheid zoals weergegeven in het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof van 1998 (bijlage 2), de doelstellingen en beginselen van de Verenigde Naties (bijlage 3) en de interne indicatorenlijst 1F-zaken (bijlage 4). Deze bijlagen zijn van belang voor het bepalen van de reikwijdte en (mogelijke) toepasbaarheid van artikel 1F. Daarnaast is informatie bijgevoegd over de voorlegging van 1F-zaken aan de unit 1F, waaronder het voorlegformat en het overdrachtsformat voor de unit 1F en de overdrachtsbrief voor gemachtigde (bijlage 5).